

UJ KELET

FÜGGETLEN NAPI LAP

Alapító főszerkesztő: Dr. Marton Ernő מרטון ד"ר א. מרטון

6 OLDAL (árak: 4 SEKEL) TEL-AVIV, 1981 OKTÓBER 4., VASÁRNAP 10.102 SZ.

Washington cáfolja az Izrael felett gyakorolt bírálatot

Izraeli tényezők elutasítják Reagan burkolt vádjait

Washington (ISTA). — A State Department tegnapelőtt cáfolta, mintha Ronald Reagan elnök előző éjszaka megrendezett sajtóértekezletén kétségbevitte volna Izrael jogát, hogy kinyilvánítsa ellenzését az AWACS-üggyel szemben.

Alan Romberg, az amerikai külügyminisztérium helyettes szóvivője hangsúlyozta, hogy az elnök csak annyit mondott, az Egyesült Államok kormányának joga van önállóan határozni saját külpolitikai vonalvezetésével kapcsolatban álló ügyekről. Alan Romberg hangsúlyozta, hogy A. Haig külügyminiszter számos alkalommal kifejezte juttatta, miszerint Izrael és más államok nem csak joga, de kötelessége kifejezésre juttatni véleményét olyan kérdésekben, amelyekhez bármilyen formában köze van.

Amikor az egyik újságíró a sajtóértekezlet során megkérdezte Reagant, vajon Izraelre céloz-e az elnök így válaszló: — Izraelre, vagy bármely más államra...

E kijelentés nyomán Charlotte Jacobson asszony, az Amerikai Cionista Szövetség elnöke pénteken tiltakozó táviratot intézett Reagan elnökhöz, amelyben hangsúlyozta többek között, hogy Szaudia és nem Izrael gyakorol káros befolyást az Egye-

sült Államokra, illetve az amerikai külpolitikára, azáltal, hogy nem csatlakozik a camp-davidi egyezményhez, vagy az azt követő békefolyamathoz.

HAIG
Bírálat, vagy sem?

Washingtoni izraeli körök is elutasították Reagan elnök szavait, amelyekből az esendül ki, hogy Izrael aktívan beleavatkozik Amerika külpolitikájába. Ezek a körök rámutattak, hogy Reagan még soha sem gyakorolt ilyen éles bírálatot Izrael felett.

Politikai megfigyelők véleménye szerint a sajtóértekezleten elhangzott bírálat annak az elkeseredésnek a következménye, amelyet Reagan, illetve az adminisztráció érez az AWACS-üg-

yet várható képviselőházi kudarcában. Ez az elkeseredés annál is nagyobb, mert az elnök úgy érzi, presztízse csorbát szenved az első alkalommal, amikor külpolitikai kérdésekben próbaközhöz érkezik.

Washingtoni izraeli körök hangsúlyozták, hogy nem Izrael, hanem Szaudia folytat állandó kulisszámögötti tevékenységet a Capitolban, miközben Izrael kinosan ügyel arra, hogy ne avatkozzék a fejleményekbe. (Korábbi tudósításunk az utolsó oldalon).

EGYIPTOM AZ AUTONOMIÁRÓL:

«Nincs kilátás közeli megegyezésre!»

Kámál Hásszán Ali külügyminiszter sze rint csak jelentős izraeli engedmény mentheti meg a tárgyalásokat

Kairó (UPI). — Kámál Hásszán Ali egyiptomi külügyminiszter tegnap azt mondta újságírók előtt, hogy továbbra is jelentős eltérés áll fenn Egyiptom és Izrael álláspontja között az autonómia kérdésében. Ezért

nem tartja valószínűnek, hogy az elkövetkező három hónap folyamán megegyezésre kerülhet sor.

Az egyiptomi külügyminiszter hangsúlyozta, hogy az autonómia-tárgyalások megmentése érdekében arra van szükség, hogy Izrael lényeges engedményt tegyen egy fontos elvi kérdésben, mert Egyiptom ragaszkodik ahhoz, hogy az autonómia-tanácsnak tényleges hatalmi jogköre legyen, amire Izrael egyelőre nem hajlandó.

Ali a továbbiakban felhívást intézett a Reagan-kormányzat-hoz, hogy hajtsa végre gyakorlatilag is az 1978-ban aláírt camp-davidi megállapodást, anélkül is inkább, mert a jelenlegi helyzet az amerikai érdekek szempontjából is káros és veszélyes.

RÖVIDEN

● Az Egyesült Államok elhatározta, hogy 100 új, nagy ható sugaru, interkontinentális, MX-típusú rakétát épít. Ezeket a rakétákat földalatti pályán helyezik el, hogy azok állandó mozgásban legyenek és így ne fenyegetse őket veszély. Reagan elnök azt is javasolta, hogy újítsák fel a B-1 típusú nehézbombavetők fejlesztését, amit elődje, Carter, 4 évvel ezelőtt leállított.

● Kelet-Németország a hétfőn mintegy 25 politikai foglyot helyezett szabadlábra és toloncolt át Nyugat-Berlinbe, a két Németország közötti fogolycsere egyezmény keretében. Bonni szóvivő szerint a keletnémet hatóságok rövidesen lehetővé teszik a család-egyesítési akció keretében, hogy mintegy 3000 keletnémet polgár Nyugatra emigráljon.

IDŐJÁRÁS

A meteorológiai intézet jelentése szerint ma helyenként enyhén felhős lesz az égbolt, de nem lesz nagyobb változás a hőmérsékleti értékekben. Várható hőmérséklet: Jeruzsálem - Csfát 16-27, Tel Aviv, Haifa 21-29, Afula 19-31, Tibériás 20-34, Ludd 20-30, Be'er Séva 18-31, Ejlát 23-32 fok.

A HELYES TIPPELES
x x 1 1 1 1 x x 1 1 1 1

Ujraválasztották Lech Walensát a Szolidaritás elnökének

A lengyelországi Gdanskban (Danzig) tegnap befejeződött a Szolidaritás országos kongresszusa, amelynek legfontosabb határozata az volt, hogy a szervezet tovább folytatja a törvényes harcot az államparátussal a dolgozók jobb életkörülményei érdekében.

A kongresszus több mint 50 százalékos szavazattöbbséggel ujraválasztotta Lech Walensát a szervezet elnöki tisztségére. Walensa legyőzte mindhárom —

szélsőségesebb — ellenfelét, köztük saját fiát.

Közben Lengyelországban 100 százalékkal, 55-60 zlotyra emelkedtek a belföldi cigaretta árak. Egy doboz cigaretta ára most 23-25 sekul között mozog.

A magyar szakszervezet egyebként megleghangú táviratot intézett a Szolidaritás kongresszusához, de nem volt hajlandó delegátusokat küldeni az értekezletre.

A labdarugó bajnokság eredményei

A labdarugó bajnokság tegnapi, negyedik fordulójában a következő eredmények születtek:

Simson — Hápoél Jeruzsálem 1:1, Betár Tel Aviv — Makkábi Haifa 0:0, Hápoél Rison Lecion — Hápoél Kfar Szábá 2:1, Makkábi Petách Tikva — Hápoél Tel Aviv 2:1, Hápoél Jehud — Be'er Séva 1:0, Makkábi Tel Aviv — Hápoél Petách Tikva 2:0, Hápoél Be'er Séva — Makkábi Natanja 2:2, Betár Jeruzsálem — Makkábi Jaffa 1:1.

A táblázat állása: Makkábi Natanja, Be'er Séva, Hápoél Tel Aviv és Makkábi Tel Aviv 6, Betár Jeruzsálem, Makkábi Haifa és Hápoél Jehud 5, Makkábi Jaffa és Makkábi Petách Tikva 4, Hápoél Jeruzsálem, Kfar Szábá és Rison Lecion 3, Hápoél Petách Tikva, Betár Tel Aviv, Hápoél Be'er Séva és Simson 2 pont.

SZAUDIA :

«Nem kapcsolunk be amerikaiakat az AWACS-gépek tevékenységébe»

Reagan elnök a szenátorok intenzív „agymosását” készíti elő

Riad (LT, KJ). — Szaudia tegnap hivatalosan közölte, hogy semmi körülmények között sem járulhat hozzá, hogy amerikai személyzet is résztvegyen az AWACS-típusú kémrepülőgépek kezelésében. A dszeddai rádió, amely ezt a hírt közölte, hangsúlyozta, hogy „a világ legnagyobb olajhatalma” nem engedheti meg a rá nézve sértő társasviszonyt a gépek üzemeltetésében, de hajlandó kötelezni magát arra, hogy csak „körzeti határain belül” üzemeltesse a kémrepülőgépeket és az Egyesült Államok rendelkezésére bocsássa a gépek által szerzett információt.

Washington (Reuter, UPI). — Időközben Washingtonban olyan hírek terjedtek el, hogy Reagan elnök el akarja halasztani a kongresszusi szavazást az AWACS-gépek ügyében, mert tisztában van azzal, hogy a jelenlegi helyzetben a Kongresszus egyik házában sem kaphatja meg a szükséges többséget a javaslat jóváhagyásához. Minthogy a Szenátusban csak 100 a képviselők száma, ellentétben a sokkal több tagot számláló alsóházzal, Reagan elhatározta, hogy a rendelkezésre álló 4 hét alatt sorra magához kéri az ügyet elrendelő szenátorokat, akiket „tájékoztatni” akar azzal kapcsolatban, hogy milyen előnyök származnak az Egyesült Államokra nézve a javaslat jóváhagyásából és milyen veszélyeket rejt magában annak elutasítása.

Politikai megfigyelők véleménye szerint Reagannak jók a kilátásai, hogy befolyásának gyakorlása következtében több szenátor megmátsa eddigi álláspontját.

Alexander Haig, amerikai külügyminiszter pénteken New Yorkban szauidai kollégájával, Szaud herceggel tárgyalt az ügy letről. Kiszivárgott hírek szerint a szauidai külügyminiszter nem volt hajlandó semmilyen lényeges engedményt tenni, ami ál-

tal megkönnyítette volna az amerikai kormányzat dolgát a képviselőházban.

Az amerikai külügyminiszter szóvivője, Dean Fischer, azt mondta többek között, hogy Szaudia amerikai segítséget kért a gépek karbantartása és a személyzet kiképzése terén, és hogy az Egyesült Államok hajlandó megadni minden szükséges segítséget a 90-es évekig.

Az Egyesült Államok szauidai nagykövetsége egyébként tegnap este közölte, hogy nem világos, Szaudia pontosan mire gondolt, amikor hivatalos nyilatkozatában elutasította az amerikaiak bekapcsolását a kémrepülőgépek üzemeltetésében. A nagykövetség közleménye szerint a hivatalos arab szöveg angolra való fordítása során keletkezhetett félreértés.

Mubárak Washingtonban

Washington (Reuter). — Ronald Reagan elnök pénteken a Fehér Házban fogadta Chuszni

GÁDAFI
Támadó szándék?

Mubárak egyiptomi alelnököt, akivel az időszerű közelkeleti problémáról tárgyalt, beleértve a Szudán és Libia között, egyre fokozódó feszültséget. Hír sze-

rint Szádát elnököt aggasztja az a lehetőség, hogy Gádafi libiai elnök katonai kalandra készül Szudán ellen és Amerika segítségét kéri ebben az ügyben — még mielőtt késő lesz. Mubárak jegyzéket adott át Szádától Reagannak a 30 percig tartó megbeszélés folyamán, amelynek talmáról a Fehér Ház nem adott ki közleményt.

Muchammed Abd-el-Chálím-el-Razalla egyiptomi hadügyminiszter csütörtökön Kairóban közölte, hogy országa katonai segítséget akar kérni az Egyesült Államoktól Szudán megvédelmezése érdekében. Hozzáfűzte, hogy „igen súlyos a helyzet” Szudán és Csád határán.

A Reagan-Mubárak megbeszélésen résztvevő Alexander Haig külügyminiszter is.

Nagyszabásu hadgyakorlatok Szíriában

Damaszkusz (Reuter). — A szíriai fegyveres erők az utóbbi napokban nagyszabásu hadgyakorlatokat hajtottak végre, légvédelmi ütegek és riasztóberendezések bevonásával — közölték tegnap hivatalos damaszkuszi hírforrások.

A jelentés szerint Musztafa Tlász hadügyminiszteren kívül más arab államok katonai küldöttségei is megsemmisítették a had-

gyakorlatokat. A szíriai hivatalos kommuniké szerint Chikmát el-Sihábi vezérkari főnök azt mondta, hogy az Egyesült Államok és Izrael között nemrég elért stratégiai-együttműködési megállapodás Szíria ellen is irányul. A Beirutban megjelenő A-Náhár című független lapnak adott interjúban Abúal Chálím Chádám szíriai külügyminiszter is élesen támadta az izraeli-amerikai stratégiai megállapodást.

Megtört szívvel és mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett feleségem, drága sógornőnk és nagynénénk

ROSENBERG MACA-SOSÁNA 77

Budapest — Jeruzsálem

október 1-én, csütörtökön, hirtelen itthagyt bennünket és aznap este örök nyugalomra helyeztük. Sívát ülünk Jeruzsálemben, az elhunyt lakásán, Jesájahu u. 2 szám alatt.

Gyászolják: férje, Rosenberg Náftál és a kiterjedt család

Vezetőségünk őszinte részvétét fejezi ki a Chug volt agilis alelnökének

ROSENBERG NAFTALNAK
Jeruzsálem

szeretett felesége

MACA-SOSÁNA 77

hirtelen elhunyt a feletti nagy gyászban és mély fájdalommal.

CHUG JOCE HUNGARIA, Jeruzsálem

FELELEDTEK

BONN. — A nyugatnémet rendőrség nagy apparátussal nyomoz az Európában állomásozó amerikai haderő főparancsnoka ellen elkövetett merénylet tettesinek felderítésére. A nyomozók nak sikerült ujjlenyomatok alapján megállapítani, hogy két, hosszú ideje keresett terrorista, Christian Klar és Brigitte Mohnhaupt résztvett James Kroesen amerikai tábornok ellen elkövetett merényletben. Ezzel ujjlenyomatait a merényletben használt autót kicserélt számlánál találták meg. A másik terrorista ujjlenyomatait az általuk használt rádió adó-vevő készülékben találták meg. Kiderült, hogy Klar résztvett a ramsteini amerikai főhadiszállás ellen elkövetett bombamerényletben is. A német hatóságok hosszú ideje ügyvéteket, hogy sikerült lefolytatni a „Yörös Hadsereg” nevű terrorista szervezetet, de amint az utóbbi hetek eseményai bizonyították, a Raeder-Meinhoff csoportból alakult RAF szervezet sem működésben. Az új jelenség: a terroristák akkor is vérebeit, akik eslekedéseiket, ha tudják, hogy a rendőrség tudomást szerzett intencióikról.

A MIFÁL HÁZÁJ SZ HUZÁSA

A Mifál Házájisz esőirtők esti, 40/81 számú huzásán a 668988 számú sorsjegy egymillió sekelet nyert szelvényvel, vagy fél milliót szelvény nélkül. 50 ezer sekelet nyert: 118219 10 ezer sekelet nyert: 410631 5000 sekelet nyertek: 165346 291658 487705 2500 sekelet nyertek: 009218 035558 069954 104538 125471 151994 199467 303096 321890 340747 379388 518770 577064 646515 1000 sekelet nyertek a következő végződések: 06380 13822 52842 500 sekelet nyertek a következő végződések: 16684 19312 30071 36476 44268 59566 60053 80212 100 sekelet nyertek a következő végződések: 1064 4415 6932 8745 60 sekelet nyertek a következő végződések: 0984 1905 2259 2326 2580 2585 2757 3186 3361 3799 3863 3878 4150 4166 4247 4530 4847 5073 5752 5987 6262 6535 6615 6654 6934 7281 7343 7412 7645 7670 7721 7725 7802 8287 8320 9029 9042 9508 9971 A 8-cal végződő sorsjegyek viszszanyerték a 10 sekelet (szelvény nélkül) vagy a 6sekelet (szelvény nélkül).

A szelvények sorsolása: 1000 sekelet nyertek a következő végződések: 0258 1430 3855 6413 9777 9936 500 sekelet nyertek a következő végződések: 2328 2396 2411 4318 4955 5644 6598.

Az UNO tanácsterme Tel-Avivban

A tel-avivi Hilton szálló bálterme gyökeresen megváltoztatva arculatát ros hásná előtt. Az impozáns terem több napra az UNO közgyűlésének központi tanácsterme, majd a new-yorki világhírű Waldorf Astoria hotel konferencia-terme lett. Úgyes dizletek segítségével mindkét terem úgy festett, mint 1947-ben amikor az UNO közgyűlése megszavazta a független zsidó állam felállítását és a szállodában előzetes politikai csatározások folytak.

A Hilton báltermének erre a 2 1981.X.4

Magasrangú rendőrtiszt égő cigarettával kinzott egy rendőrlányt

Nem akarta tudomásul venni szerelmi kapcsolatuk megszakítását — Nem függesztették fel

Miközben még tart a rendőrség belső vizsgálóbizottságának munkája az északi körzetben, a hét végén újabb botrány pattant ki, ugyancsak a rendőrség körzetében: kiderült, hogy az egyik rendőrállomás parancsnoka hosszú időn át testi kínzásoknak vetett alá egy rendőrlányt, aki Netiv Háaszár szövetkezeti faluban lakik. A rendőrtisztet nem függesztették fel állásából.

Az ügy részleteiről egyelőre a következő adatok szivárogtak ki: letöltött rendőrtiszt, aki a felüggesztett Dávid Franko rendőrezredes jó barátja volt, hosszú időn át szerelmi viszonyt tartott fenn egy rendőrlánnyal, aki alárendeltje volt. Későbbi stádiumban a rendőrlány szakítani akart felettesével, aki azonban nem volt hajlandó ezt tudomásul venni és állandóan megszegyénítette a munkahelyén. Testi fenytéstől sem riadt vissza, és egy alkalommal égő cigarettát oltott el a rendőrlány hátán. A lány akkor kimergett a rendőrségi épület ablakán és az újságíró lakásán rejtőzött el.

Az újságíró telefonon érintkezésbe lépett egy magasrangú rendőrtiszttel és kérte annak beavatkozását. Ez a rendőrtiszt eleget is tett a kérésnek, megírta a lányt kínzó tisztet és felhívította, hogy hagyja abba annak molesztálását. Az alantas tiszt így is tett, de később más kínos ügybe keveredett, amelynek csak egy részét vizsgálta felül az országos főkapitányság által kinevezett vezérkari tiszt.

Időközben az is kitudódott, hogy az állásából felfüggesztett Dávid Franko rendőrezredes, a gálili kerület parancsnoka, nem volt hajlandó megjelenni az országos rendőrfőkapitány által kinevezett vizsgálóbizottság előtt, hogy válaszoljon a bizottság tagjainak kérdéseire. Franko elszíven mintegy három héttel előtt jelent meg a bizottság előtt és kiszivárgott hírek szerint válasza nem voltak meggyőzőek. Az azóta eltelt idő folyamán más tanuvalomások is összegyűltek ellene, és ezekkel kapcsolatban a bizottság ismét ki akarta hallgatni. Az is kitudódott, hogy a

A rendőrség északi körzetében az utóbbi időben sorozatosan tapasztalt súlyos jelenségek miatt, az országos főkapitány elhatározta, hogy átfogó újjászervezést hajt végre ebben a körzetben. Hir szerint a főkapitány fel akarja kérni Chájim Avinoám tábornokot, a körzet parancsnokát, hogy vonuljon a tervezettnél hamarabb nyugdíjba, míg más, az ügygel kapcsolatban megemlített rendőrtisztek tervébe vett előléptetését egyelőre „befagyasztták”.

A Munkapárt adósságai miatt

A bíróság zárolta Peresz autóját

A tel-avivi járásbíróság döntése értelmében, zár alá helyezték Simon Peresz, a Munkapárt elnökének Oldsmobil-1980 típusú autóját, amelyet a Munkapárt beszállított rendelkezésére — mert a párt nem fizette ki a választási kampányból eredő különböző adósságait több szállítónak.

A Munkapárt vezetőségéhez közelálló körök szerint, a párt adósságai mintegy 15 millió sekeletre rugnak, és a jelenlegi stádiumban nem lehet tudni, hogy mikor kerülhet sor az adósságok likvidálására.

Gideon Lévi, a párt szóvivője azt mondta pénteken, hogy a Munkapárt nagy erőfeszítéseket tesz konszolidáció céljait szolgáló kölcsön felvételére, de lehetséges, hogy ez nem lesz elegendő, és a párt kénytelen lesz készpénzzé tenni vagyonának egy részét.

A Templom Hegyén akar imádkozni

Mirjám Ben-Porat főbíró úg döntött, hogy átteszi a Felsőbíróház hármastanácsához Ch. Stanger tel-avivi ügyvéd ügyét, aki kérte, engedélyezze a bíróság, hogy zsidók imádkozzanak Jeruzsálemben, a Templom Hegyén. Stanger, aki felfolyamodását Ejtán Sznir ügyvéd útján nyújtotta be arra hivatkozik, hogy a néhány hónappal ezelőtt hozott Jeruzsálem-törvény szerint az összes valláshoz tartozóknak szabad joguk van felkeresni imádkozás céljából a szombatforgó vallás szenthelyeit és ezért a zsidóknak meg kell engedni, hogy a Templom Hegyén (Moria) imádkozzanak.

Stanger ügyvéd order nisit, ideiglenes rendeletet, vagy bármiféle más — a bíróság által helyesnek talált — lépést követel az izraeli kormány, a vallásügyi miniszter, a belügyminiszter és a főbírói tanács ellen, hogy azok tegyék lehetővé zsidók imádkozását a Templom Hegyén. A Felsőbíróház a közeli napokban tárgyalja az erősen vitatott kérdést.

Becslés szerint Szeptemberben 7-8 százalékkal emelkedik az index

Áremelkedési hullám várható

Az Állami Bank és néhány nagy pénzintézet közgazdászainak becslése szerint, a drágasági index szeptemberben 7-8 százalékkal emelkedett. Hangsúlyozzuk, hogy csak becslésről van szó, mert a szeptemberi indexet csak október 15-én teszik közzé hivatalosan, tehát az adatok a kormány intézkedése és a valuta-piac befolyása szerint változhatnak.

Szakértők mindenesetre rámutatnak arra, hogy a mértékadó pénzintézetek becslése rendkívül óvatos és tekintettel voltak az augusztusi drágasági indexre, amely az összes baljóslatu prognózisokkal szemben, rendkívül alacsony volt.

Az augusztusban történtek szemléltetésével a közgazdászok ezúttal is számításba vették a kormány által kezdeményezett drágulásokat, mint például az üzemanyag összes fajtáinak ár-emelése, a létfonosságú, alapvető élelmiszerek szubvenciója-

nak csökkentése és természetesen az ünnepek okozta idénydrágulások.

Október 1-én az összes dolgozóknak 11,5 százalékos drágasági pótlékot számoltak el, amit csak az októberi bérral fizetnek ki. Az új drágasági pótlék kifizetésére hivatkozza, sok gyáros, termelő és szolgáltatókat nyújtó vállalat és cég, már a közeli napokban emeli árait.

Drágánk
ELIEZER (Lázár) KATZ 71
Sziget
elhunyának slosimján
AZKARÁT ÉS SIRKÓAVATÁST tartunk ma, vasárnap, 1981 október 4-én délután 16.00 órakor, a Beér-Séva temetőben.
Autó indul délután 15.30-kor a „Kdosé Auschwitz”-ról elnevezett templomtól, Beér-Séva, Sikun Dálet.
A CSALÁD

RÖVIDHIREK

● Szivroham következtében meghalt Dávid Sosi sláger-szerző, aki a közelmultban szabadult a beér-sévi börtönből. „Faszulja” című szerzeményét egy tévériport népszerűsítette a börtönből s azóta országsszerte éneklük. Mióta kiszabadult, képtelen volt boldogulni.
● A jövő év júniusáig 460 ezer tonna szénét importálunk Dél-Afrikából. Az ügylet költségkerete 11 és fél millió rand, ami körülbelül 185 millió sekeletnek felel meg.
● Ovadjá Jozsef országos szefárd főbíró Franciaországba utazik és az ott élő északafrikai zsidók körében fejt ki állíttpropagandát. A főbíró utazására az ünnepek után kerül sor.

hogy a Szochnut elszabotálta az Etiópiában élő zsidók — a falasz-zsidók — alijájának megszerzését. Arje Dulcin, a Szochnut elnöke kijelentette, hogy erkölcsi kárterítésre fogja perelni a torontói lapot.
● Nagyszabású park létesül Éjlában. Miután megteremtették a költségvetési feltételeket, a tanács pályázatot hirdetett a vállalkozók között. Az új park célja, hogy a helyi lakosságot vonzza, egyben a turistákat is.
● S. L. Schneidman, a neves New Yorkban élő jiddis író, lap-szerkesztő az ünnepek előtt Izraelbe érkezett. A hazai jiddis újságírók és irodalom művelői ünnepi fogadást készítenek elő a vendég számára.

● Ideiglenesen bezárták a rison-lőcsoni pincészetet. A határozatra azért került sor, mert bizonyos környezetvédelmi és szanitáris intézkedéseket kell megvalósítani. — Ez a pincészet továbbhi működésének feltétele.
● Avrahám Sávír turistatitkári miniszter Olaszországban tartózkodik és annak érdekében folytat tárautalást, hogy Ezeretlen Jéarívat létesüljön a Miláno-Ludd vonalon.
● A Torontóban megjelenő „Globe and Mail” című lap hasábjain cikk jelent meg arról,

● Elhunyt Akivá Jisáj, a Hodassá guermektalu alapító-igazgatója. Az ünnepek előtt nagy részt mellett temették el. Egykori tanítványai és nevetjei közül sokszázan adták meg a véteztességet a kiváló héber pedagógusnak.
● Szimecha Dinitz, Izrael volt washingtoni nagykövete egy sajtóvilátkozata kancsán kiellen-tette, hogy a Sámir-Gromiko találkozó jelentős esemény ugyan, de semmi érdemleges változást nem hozott államközi kapcsolatainkban.

KÖZÉLETI HIREK

● Zürichben, a Bernina galériában megnévt Dávagi Éva tel-avivi festőművész képeinek kiállítására.
● Jeruzsálemben, a Reich Koppel emlékére létesített midrásában megemlékeztek a néhai budapesti ortodox főbíró Jährzeit-jéről.
● A napokban megrendezett Kineret átúszó-verseny legfiatalabb résztvevője a 7 éves Lior

Sápiá volt. Az ifju sportlót, aki munkatársunk, Fuchs Ávrám unokája, külön elismerő oklevéllel tüntette ki a rendező bizottság. Lior ezen kívül érmet is kapott, mint az áravái úszócsapat tagja.

EGYMÁS KÖZÖTT

SZEMÉLYI HIREK

● Hagományos külsőségek között — az Izraelben élő kurd törzs lakodalmi szokásainak megfelelően — rendezték meg Jeruzsálemben Samir Dvora és Barazáni Eli esküvőjét. A menyasszony az Ungvárról eszarmazott Samir (Schwimmer) Chájim, a Munkapárt központja munkatársa és felesége, Eszter lánya, a völégény Jákov és Geula Bázáni, a kurd törzs vezető tagjainak fia. Az esküvőn a romemai kurd rabbi áldotta meg a fiatal pár frigyét. Jelen volt és gratulált a fiataloknak és örömszüloőknek Simon Peresz Kneszet-képviseelő, a Munkapárt elnöke is.

körül Scharf Mose szolgálaton kívül rendőr alezredes, a vámtanárság tel-avivi nyomozó osztályának főnökét és feleségét, Kiarit, az unokájuk, Ejlá — Erit miláján.
● Katz Ignác, az equadori Quitto volt hitközségi elnöke és számos zsidó intézménynek alapítója 75 éves lett, s ebből az alkalmából rokonai, barátai nagy szeretettel ünnepelték.
● Sokan gratuláltak New Yorkban a szatmári születésű Dietz Anikónak, Elefánt Magda és a megboldogult Elefánt István lányának doktori (PHD) diplomájának elnyerésére. A new-yorki egyetemen szerzett diplomát az összehasonlító irodalomtudomány tárgyköréből.

● A choloni temetőben nagy részvét mellett temették el Rómel Aladárt, aki 78 éves korában elhunyt. A sírnál Benedek Pál mondott búcsúbeszédet és kádist. Az elhunyt Rónai András színművész édesapja. A művész külföldön tartózkodik és nem ért haza a temetésre.

Élője az utó jet-am ja. A tat ar abban amerik Moszk lyes l javas tainál szovje bi hus lenes közgy Gromi léről, lehets szöveg tudta ni Gro az, ho az UD lás h nagy mérge a két rika unió í valam a vilá Kelete tezett jetuni beaval ban h Egyes tetbe tóság szemb hogy nös ö len és zés. M hogy kisor ezenk hogy pes ál Ameri ban n Kon sa az nyom kapcs ország nek e Mos gan r hogy kökk ságot retor kel s vele r Ezért kell h lános ellené tették mely Svov lis fe zésre állás ménn jövőb leyk lyeke jén a el. M kerül unión kell állam vásár Állar hogy ma r An szini össze ban unió Mosz ni, h sokk ban gyan voln

MIRŐL IR A HÉBER SAJTÓ

HIDEGHÁBORU ELŐTT?

Eljához Salpeter a Háareben az utóbbi időben kiéleződött szovjet-amerikai kapcsolatokat taglalja. A helyzet illusztrálására rámutat arra, hogy körülbelül ugyanabban az időpontban, amikor az amerikai nagykövét átnyújtotta Moszkvában Reagan elnök személyes levelét Breznyevhez, amely javasolja a két ország kapcsolatának javítását — Gromiko szovjet külügyminiszter az utóbbi husz év legelsőbb Amerikai-elenes beszédét hallatta az UNO-közügyűlésen. Feltételezhető, hogy Gromiko nem tudott Reagan leveleiről, amikor beszédét tartotta és lehetséges, hogy Reagan másképp szövegezte volna meg levelét, ha tudta volna, hogy mit fog mondani Gromiko. A helyzet azonban az, hogy végső fokon a levél és az UNO-ban elhangzott felszólalás híven jellemzi a két szuperhatalom közötti helyzet elemzését, és egyben feltárja a két fél érzékeny oldalát. Amerika attól tart, hogy a Szovjetunió benyomul Lengyelországba, valamint folytatja terjeszkedését a világ más részein, így a Közel-Keleten. Reagan Breznyevhez intézett levele óva intette a Szovjetuniót a Lengyelországba való beavatkozástól, ugyanakkor azonban hangsúlyozta azt is, hogy az Egyesült Államok hajlandóak tekintetbe venni a Szovjetunió létfontosságú érdekeit. Gromiko ezzel szemben beszédében azzal vádolt, hogy az Egyesült Államok „bűnös összeesküvést szőtt Kuba ellen és egyetlen célja a fegyverkezés. Moszkva ugyanis attól fél, hogy az Egyesült Államok végül kiszorítja a „harmadik világból”, ezenkívül pedig attól is tart, hogy végső fokon nem lesz képes állni a fegyverkezési versenyt Amerikával szemben, ha ez valóban megindul.

Konzervatív elnök megválasztása az Egyesült Államokban rányomja bélyegét a két ország kapcsolatára, azonban mindkét országban más magyarázatot fűznek ehhez.

Moszkva szempontjából Reagan megválasztása azt jelenti, hogy ellentétben az előző elnökkel, Reagan túl nagy fontosságot tulajdonít a szovjetellenes retorikának, és az előző elnökkel szemben nem realista, azaz vele nem lehet „üzletet csinálni”. Ezért tehát Moszkvának tartani kell három fejeménytől: Az általános költségvetés csökkentése ellenére egyelőre, nem csökkentették a fegyverkezési büdzsét, melynek célja, hogy behozzák a Szovjetunió előnyét konvencionális fegyverkezés terén. Ez kifejezésre jut az amerikaiak szilárd álláspontjában a SALT egyezmény kapcsolatban, melynek jóváhagyását azoknak a cikkelemek módosításához köti, melyeket a Szovjetunió annak idején a detente kihasználásával ért el. Minthogy az egyezmény nem került jóváhagyásra, a Szovjetunió jelentős módon növelni kell katonai költségvetését — az államgazdaság fejlesztésének rovására. Ugyanakkor az Egyesült Államok elég gazdag ahhoz, hogy mindkét területen probléma nélkül megállja a helyét.

Annak ellenére, hogy nem valószínű, miszerint Reagan katonai összehúzópolitikát fog vezetni, az esetben, ha a Szovjetunió benyomul Lengyelországba, Moszkvának szánthatóba kell vennie, hogy az Egyesült Államok sokkal erősebben és hatékonyabban fog reagálni erre, mint ahogyan a Carter-kormányzat tette volna. Lehetséges, hogy nem a

nyugati reakció az egyetlen szempont a Szovjetunió számára ebben a tekintetben, vitathatatlan azonban, hogy elsődleges fontossága van és további időt ad a Szolidaritás számára, hogy szervezkedjen, megerősödjön és befolyásolja a lengyel munkásságot és értelmiséget egyaránt — sokkal inkább, mint ahogyan ilyesmi bármilyen más, kelet-európai országban lehetséges volna.

Annak ellenére, hogy olyan stratégiai felkészülés, amely a száradiai királyi házra támaszkodik, nem a legszilárdabb eszköz a perzsa-öböl kőolajforrások védelmére — Moszkva mégis pánik szerűen reagált arra az elgondolásra, hogy Egyiptom, Izrael, Szaudia és a perzsa-öböl herceg ségek bevonásával stratégiai szövetség jöhet létre ellene. Ez ugyanis hozzákapcsolódik azokhoz a nehézségekhez, amelyek még fennállnak számára Afganisztán megszállása ügyében és nehézségeket támaszthatnak arra az esetre, ha hasonló alkalmat próbálnak kihasználni Irán esetében.

A Szovjetunió tehát úgy érzi most, hogy védekező helyzetbe került mindhárom fontos fronton: a fegyverkezési verseny, Lengyelország és a Közel-Kelet. Ez késztette tehát nyilvánvalóan Gromikót arra, hogy ilyen éles kirohanást intézzen az Egyesült Államok ellen.

Ugyanakkor Washington szempontjából a külpolitika és hadügyi politika központjában a szovjet terjeszkedés megfékezése áll. Ez a terjeszkedés a detente időszakában következett be, melyet a Szovjetunió a maga javára használt ki. A Reagan-kormányzat központi célkitűzése tehát ennek a folyamatnak megfékezése és az Egyesült Államok, illetve a nyugati világ katonai fölényének visszaszerzése. Itt azonban problémát jelent az általános költségvetés csökkentése. Igaz ugyan, hogy ezen belül a hadi költségvetést alig érezhetően csökkentették, azonban lehetőséges, hogy újabb forduló következik be, amikor is ismét „előveszik” a hadi-költségvetést és ebben az esetben könnyebb helyzetet volna az elnöknek, ha haladós mutatóknak a Szovjetunióval való tárgyalásokban a fegyverkezés korlátozását illetően. Igaz ugyan, hogy a fegyverkezés kisebb terhet jelent Amerika számára, mint a Szovjetunióé, de mégis Washington is gazdasági érdekek kötik a fegyverkezési verseny megfékezéséhez.

Ezenkívül pedig az amerikai kormányzatban egyre jobban erősödik a felismerés, hogy valódi katonai megerősödés nem lehetséges mindaddig, amíg a hadsereg kizárólag önkéntesekből áll. Reagan azonban egyelőre még ellenzi az általános hadkötelezést újabb bevezetését. Világos, hogy a hadkötelezettség bevezetésének követelése növekedni fog, ha fokozódik a fegyverkezési verseny, vagy ha a Szovjetunió katonailag beavatkozik Lengyelországban.

A Nyugat szempontjából a legveszélyesebb folyamat az Amerika-, illetve az atomellenes hullám elterjedése Nyugat-Európában, főleg Németországban. A pacifisták (baloldali sugallmazásra), a baloldaliak (szovjet sugallmazásra) ügyesen használták ki a nyugat-európaiak félelmét az atomháborútól, amikor Ronald Reagan elhatározta atomrakéták

elhelyezését Európában. Ennek a vitás problémának segítségével sikerült a pacifistáknak, a baloldálnak és Moszkva más kiszolgálóinak megintatni a NATO-államok konszenzusát az atomfej-

szakadás jelei mutatkoznak

a Szovjetunióval való szembe-nyezetkedést illetően. Mindkét nagyhatalomnak tehát nyomós érve vannak mind a fegyverkezési verseny, mind pedig a leszerelési tárgyalások foly-

atására. Ugy tünik azonban, hogy hosszú távon mégis az Egyesült Államok rendelkezik nagyobb erő-tartalékokkal és ez késztette Gromikót éles hangú beszédre.

A MUNKAPÁRT IDEOLÓGIAI PROBLÉMÁI

Jehuda Gotthelf a Dávárban a Munkapárt jelen problémáiról ír, főleg ideológiai vonatkozásban. Bevezetőjében azt hangoztatja, hogy helye van az alapvető ideológiai problémák tisztázásának, amely most indult meg a pártban. Ugyanakkor azonban rámutat arra, hogy habár nincs kiváló belső vitában a párt keretein belül, azonban a párt nem „vitaklub” és nincs helye annak, hogy különböző pártszemélyiségek a hírközlő eszközökben tegegyenek nyilatkozatot. A pártközponban folyó vitának a párt ideológiai alapját kell kidomborítani, azaz, hogy széles alapon nyugvó pártnak is megvan a közös nevezője.

A cikkirő hangsúlyozza az ideológiai fontosságát, mert ez szolgál a politikai és gazdasági lépések alapjával. Gotthelf elveti azt a pragmatizmust, amely feleslegesnek minősíti az ideológiát. „Voltak, akik azt hitték, hogy a tudomány és a technológia választ ad minden kérdésre. A helyzet azonban az, hogy a tudomány megold ugyan problémákat, de ugyanakkor új problémákat is teremt, melyek megoldása ideológiai-erkölcsi értékek nélkül lehetetlen. Az ideológia állapítja meg a célkitűzéseket, a technológia foglalkozik megvalósításukkal. Az ideológia lebecsülése védtelenné tesz bennünket egyrészt a kommunizmussal, másrészt a faszizmussal szemben. Nem véletlen, hogy a Munkapárt túlzott pragmatizmusa következtében szellemi vákuum keletkezett és az ifjúság vagy a szélső baloldal vagy a klerikális reakció fanatizmusa felé hajlik.

Gotthelf rámutat arra, hogy a választási kampányban a Máárácz csaknem teljesen megfelelt a cionizmus és a szocializmus szintézisének hangsúlyozására. Szó esett a Likud-kormány hibáiról, de nem említették ideológiai alternatívát. Tanítómestereink a galutban és az országban egyaránt azt mondták, hogy a cionizmus megvalósítását nem lehet különválasztani a szocialista tendenciáktól, szemben a jobb oldali embereivel, akik elutasították a szocialista felfogást.

„Kétféle — folytatja Gotthelf —, hogy létezik még olyan ideológiai felfogás, amely olyan rövid idő alatt és olyan súlyos feltételek mellett olyan sokat valósított volna meg, mint a szocialista cionizmus. A cionizmus és a szocializmus azonban rövidesen idezőjelbe került és mi nem harcolunk ellene. Nem tudatosítottuk a népben, hogy a szocialista cionizmus nemcsak zsidókat hoz a galutból az országba, hanem el távolítja a galutot Erec Jiszráélből, megfordítja a gazdasági piramist és olyan nemzetet alakít ki, amely munkából, nem pedig tőzsdéiügyletekből és mások munkájának kihasználásából él.”

„A kommunizmus megbukik és bukhatót képez. A nyugati kapitalizmus a tömeges munkanélküliség válságát éli. A Máárácz viszont a választási kampányban nem mutatott rá a konstruktív szociáldemokrácia előnyeire. Nem tiltakoztunk a Likud tendenciája ellen, hogy a gazdasági pluralizmust egysíku kapitalista

rendszerre változtassa (állami vállalatok eladása, spekulációk állami földekkel, ellenséges álláspont a Hisztdarutal szemben). Nem hangoztattuk saját utunkat: fenntartani a gazdasági pluralizmust, melynek keretében le- tesszük az osztrálynélküli társadalom alapjait.”

A cikkirő ezután rámutat arra, hogy a Máárácz propagandája gyenge volt a törzsi konfliktus ügyében is. „Amióta csak megmutatkoztak az ellentétek, tisztában voltunk azzal, hogy a megoldás csak szociális-kulturális jellegű lehet, mert a veszélyt nem a törzsi különválás, hanem az áskénáz és szefárd törzsek kebelében egyaránt mutatkozó tudatlanság jelenti. Az a helyzet alakult ki, hogy ahelyett, hogy törzsekből dolgozó társadalmává, dolgozó társadalmává, a folyamat ellenkező irányú: egy népből osztrályjellegű törzsekre szakadunk. A párt kitalásai ezen a téren csak akkor javulnak, ha kielezi álláspontját szociális, kulturális téren.

Gotthelf végezetül a kül- és belpolitika kapcsolataira hívja fel a figyelmet. Hangoztatja, hogy csak totalitárius államok, azaz jobboldali kapitalista országok vagy baloldali kommunista államok, melyek imperialista hódító politikát folytatnak, terelik el a külpolitikájukat a figyelmet a belső nehézségekről. „Mi cionistábbak vagyunk, mint a Likud, mert hübbebb vagyunk a zsidó állam alapgonolatához. A cionizmus: elvetjük kettős nemzetiségű állam gondolatát, amelyben kisebbséggé válunk. Mint szocialisták biztosítani kívánjuk az állam demokratikus, szocialista, humanista jellegét.”

Gotthelf azt javasolja, hogy a palesztinoknak biztosítsanak ön kormányzatot a Nyugati Partvidéken, de bizonyos kööttségekkel, két okból: 1. mert PFSZ-terror alatt álló palesztinok nem határozhatnak szabadon saját sorsukról. 2. a camp-david megállapodások értelmében a Nyugati Partvidék sorsát Jordánia, Izrael és a palesztinok közötti tárgyalásokon kell meghatározni. Az elfogadható megoldás tehát egy területi engedmények alapján létrehozandó jordániai-palesztin állam lehet. Az önrendelkezési jog nem képezhet jog-alapot két palesztin állam létesítésére, amikor is azok alapvető célja a zsidó állam elpusztítása.

Gotthelf ellenzi a Máárácz felbontását és a pártfrakciók közötti vitákat. Hangsúlyozza, hogy a Munkapárt nem kerülhet vissza a hatalomra kizárólag a Likud hibái következtében, hanem „az izraeli demokráciában az ellenzék harcol, de épít is. Ezért Izrael államának szüksége van olyan Hisztdarutra, amely nemcsak védi a munkásságot, de nagy szerepet visz az államgazdaság és a népjóléti szolgáltatások kiépítésében. Ezért van szükség erős Munkapártra. Az elmúlt években sok minden történt talp ráállítás érdekében, de még van tennivaló ezen a téren.”

LADANYI LASZLÓ:

HÁZIMUNKA

Ebédnél b. nejem érdekes témát vetett fel.
 — Olvastad a mai lapot? — kérdezte — azt a cikket a nőkről. Hogy a nőket még most is elnyomják. Ma, a huszadik század végén!
 — Rettenetes.
 — Ezt gúnyosan mondd?
 — Nem mondom gúnyosan, komolyan mondom.
 — Igazán! Es hiszel a nők egyenjogúságában?
 — És hiszek.
 — Hogyan hiszel?
 — Köszönöm jól. Ugy, hogy a nő nemcsak mosógép, meg főzőgép, meg varrógép, meg szexgép, hanem gondolkodni, érezni tud, mint mi az emberek, azaz férfiak. Aljasság az amit vele művelnek. Igenis harcolni kell ez ellen a középkori módszer ellen. Ebben veled tartok minden erőmmel.
 — Ó, ha ezt a szegény mama hallaná! De mit gondolsz, hogyan lehetne ezt gyakorlatilag is megoldani?
 — Ez egy komoly kérdés. Ezt át kell gondolnom alaposan. — mondtam nagyképpen. — Biztos lehetsz benne, hogy lesz egy-két jó ötletem. Elsősorban veled kapcsolatban.
 — Nagyszerű. De nekem máris vannak jó ötleteim.
 — Espedig?
 — Az, hogy légy szíves szedd le az asztalt, tedd a tálcára a tányérokat, evészközekeket és vidd ki a konyhába. Husz éven át én szedtem le, mint másodrangú személy.
 Tehát csapdába kerültem. Erős jellemem azonban nem engedte, hogy meghátráljak. Szó nélkül felálltam, gyengéd pillantást vettem nőre és ügyesen összeszedtem az edényeket. Valami férfivirtus késztetett rá, hogy mindez egy zsonglőr ügyes ségével hajtsam végre úgy, hogy csak három villa, öt kanál és egy kis tányér esett le, de az se tört el, csak ugrándozott egy darabig aztán szép csendesen lefeküdt.
 — Sebaj fiam — mondta a feleségem. — Aller anfang ist schwer. Ezt azért mondta németül, mert így elegánsabban hangzott. Az én fülemet csak az az „Anfang” ütötte meg. Mentem a konyha felé, nejem pedig az újság után nyúlt. Az „EN” újságom felé, amit nekem kellett volna olvasnom e percben. Urísten mi lesz ebből. Gyorsan letettem a konyhaszálra a tálcát és siettem vissza. Meg kell magyaráznom ennek az asszonynak, hogy az egyenjogúságnak semmi köze az én minden déli újságolvasásomhoz. Feleségem fel se nézett, belemerült az olvasásba. Köhintettem. Akkor rámnézett csodálkozóva:
 — Na de ilyet! Már kész vagy a mosogatással?
 — Mivel?
 — A mosogatással. Vagy úgy akarod hagyni a piszkos edényt? Nem olvastad, Jordániában kolerajárvány van?
 — Dehát az újság?
 — Az újság? Olvasom. Azt hitted nem tudok olvasni? Hogy nem érdekel a politika, a nagyvilág eseményei? Hogy én csak mosógép, főzőgép, varrógép és szexgép vagyok? Tíz perccel ez előtt szavaltad ezt nekem. De én sokkal jobban szeretlek téged, minthogy olyan jellemtelennek érezd magad, aki saját elveit megtagadja és hagyja, hogy a feleségére azt mondják, hogy a rab szolgája.

— Dehát édesem, én nem tudom, hogy kell mosogatni.
 — Nem tudod? Szappan, szivacs, víz. Mit kell ezen tudni. Mosakodni csak szoktál? Nem? Es bízhatok bennem. Nem akarlak kihasználni. Holnap én csinálom.
 Kiküldöttem a konyhába és nekifogtam a női egyenjogúsításnak. Csak egy poharat törtem össze. Angyali nejem csak annyit mondott: Mazal tov! A husz év előtti pohártörés jutott eszembe a hüpe alatt. Ha akkor nem taposom el azt az ártatlan poharat, akkor most... Lám a tárgyak is bosszút tudnak állni, ha akarnak. Na dehát minek tulozni. Félóra alatt végzek és kész. Az esti mosogatásnál már fűtővörösszem is. Másnap délelben pedig kéj jel merültem bele az újságba, amíg kin csörömpöltek a tányérok. Fontos, hogy béke honol a házban.
 Egy másik dolog azonban eleinte lesújtott. A spongyázás. Kétszer egy héten. Igaz, hogy én csak vizet hordtam és a felmosórudón lógó vacokot öblítettem, de

erre a ronda órára mégis meglehetősen boldogtalan voltam. Az élet hiábavalóságán kezdtem töprengeni.
 Am az idő múlt és lassan meg nyugodtam. Arra gondoltam, hogy milyen jó utána. Nem tudtam róla, hogy bent a fejemben valami egymás után döfi le agy sejtjeimet. Csak amikor eljött az a rettenetes nap, ébredtem tudatára mindennek. Feleségem volt az inspekciós. Söhajjva állott fel. Es én erre...
 — Maradj csak szívecském, majd én elmosogatok. Az a vacak újság várhat.
 Feleségem boldog mosollyal nyúlt az újság után én meg kimentem a konyhába, felvettem a kötevényemet és nekidőltem. Éjjel aztán le se hunytam a szememet. El kell mennem egy idegorvoshoz. Talán még meg tud menteni. Lehetetlen, hogy csak egyszerűen megbolonduljak. De most már kétségtelenül bebizonyítottam betegségem súlyosságát a szörnyű felismerés:
SZERETEK MOSOGATNI!!!

KOC-CIN-CSUNK-CSAK!

Az inyencek, ha majd egy-két évtized múltán szóba kerül a 81-es szüret, csettinteni fognak hozzá, mert az idejé termést aranybúrával jegyzik be a vincerékek szőlőjük krónikájába. Áldott év szőlőjük krónikájába. Áldott év volt ez, nagy volt a termés, se fagy, se férgek nem bántották a szőlőt, s a must édes volt, mint a méz. Mi többet kívánhat magának egy szőlősgazda? Hajszálra azt, amit az idén meg is kapott.
 Az áldott év folyékony áldását most Rison Lecion és Zichron Jákov pincéiben szemlélhetjük meg, ahol most éjjel-nappal, megállás nélkül folyik a munka. Több mint 40 ezer tonna szőlő futott be hozzánk, s bár a szőlőtermelek egyelőre most 72 éves, a legöregebb szőlősgazdák és vincerékek sem emlékeznek ilyen remek termésre.
 Elmentünk a rison lecioni pincébe, követni akartuk a szőlőutjat a teherautótól a borospalackig, de nem lehetett, mert amíg a szőlőből bor lesz, addig sokáig kell állnia, fornia, ülepednie és tisztulnia a mustnak, még

a karcos sem kerül egy félvélnél hamarabb a piacra.
 Az egyesület vezérigazgatója, Aharon Náchson nemcsak szereti a bort, hanem egyenesen imádjja, s mint ő mondja, a bor élő anyag, s mint minden élőnek, át kell esnie a gyermek-és ifjúkoron, aztán a beérésen, míg az áldott öregkorba el nem ér.
 Rison Lecionba az ország déli és középső körzeteiből fut be a szőlő. Valaha a szőlészek szekereken hozták ide, ma nagy tartályokban, amiket teherautóra raknak. A tartályok itt óriási medencékbe öntik a rakományukat. Ahány fajta, annyi illat, mind bódító, borissza emberek gyönyörűsége. A munkások nekilátnak, forgatják, kavargatják a rengeteg fűtőt, táplálják vele a hatalmas gépeket, amelyek elválasztják a gyümölcsöt a kocsánytól. A gyümölcszemek aztán elindulnak az útjukra, hosszú, nehéz útra, a Via Dolorosa kutyafüle ehhez képest.
 Legelőbb a szőlő cukortartalmát mérik le. Ez már azért is fontos, mert igen sokban ettől függ az ár, amit a szőlősgazdának kifizetnek. Döntő ezenkívül a fajta, a szemek nagysága, stb.
 Amit vörösbarnak szántak, az héjastól fog erjedni, mert a pigmentek a héjában vannak: addig erjesztik, míg a massa meg nem kapja az eszményi szintet. Utána a folyadékot szűrik, hűtik, pasztórizálják, kevergetik, s ha karcost akarnak, akkor már most palackokba fejtik. Amelyik bort hagyják megeregedni, azt hatalmas tölgya hordókban tartják, mert a tölgya maga is dúsítja a bor zamátát.
 A fehér borhoz már kezdetül fogva elválasztják a folyadékot a héjától, a folyadék egy átmenet

ti medencébe csorog, utána egy éjszakát a hűtőkészülékben tölt. Ezen az éjszakán elválik a test a lélektől, vagyis a folyadék minden szilárd növényi résztől, s másnap már megkezdődik az erjedés, alacsony hőmérséklet mellett.
 Megszenved az a szőlő, míg bor lesz belőle!
 Egy-egy hatalmas hordóban tízezer literével szunnyad a készülő bor. Van amelyik már pár hónap mulva asztalra kerül, de olyan is, amelyik csak hosszú évek múltán. Rison Lecionban a hordók 15 millió litert képesek befogadni.
 Fogyasztókban gyengébben állunk, mint hordók tekintetében. Az izraeliek nem nagyivók, körülbelül 4 liter bor esik éventénként egy személyre. Hogy megértsük, mily szerény fogyasztás ez: Olaszországban minden lélekre évi 110 liter esik.
 Koc-cin-csunk-csak! Tudjuk, hogy ez nem kínai mondás, hanem ősi felkiáltás a poharazók-nak, s talán most itt az alkalom, hogy elmondjuk, hogyan keletkezett e kedves szokás.
 A kocciálás célja az, hogy minden érzékszervünk kivegye a maga részét a bor gyönyörűségéből. A szemünk azzal, hogy kedvtelve nézegeti a pohárban aranyló vagy vöröslő nedűt. A kezünk, illetve a tapintóérzékünk a kedves pohár fogásával eléggül ki. Nyelvünkkel belekóstolunk, az ínyük, illetve izlésünk is megkapja a magáét. Orrunk beszívja a bódító illatot, a szaglóérzékünk sem panaszkodhat. De mi jut a fülünknek, a hallószervünknek? Csörrenjen meg halkán a két pohár, hadd hallja a fülünk, s a kocciálás iveres pendüléséhez még azt is hozzátehetjük, hogy „löchajim!”

Ifjusági színház

(Realisztikus jelenet egy felvonásban)

SZEREPLŐK: A VNP fiataljai: Ben-Meir és Dáni Vermusz párttitkár, valamint dr. Burg.
SZINHELY: A belügyi, rendőrségi, vallásügyi, autonómiai és még sok ügyi miniszter hivatala. — A három fiatal zavartan hallgat.
BURG: A Hágában négy fiúról van szó. Hol a negyedik, a Böles?
BEN-MEIR: Itt ül velünk szemben. (Burg ragyog.) Tudja, dr. Burg, mi azt jöttünk Önnek javasolni, hogy...
BURG: Tudom, tudom, „isme ri barma lelkét a jámbor”...
BEN-MEIR: (Hammerhez): Hallod? Barmainak mond bennünket. Örökösen sértegeti az embert. Össze kell hívni a pártközpontot.
BURG: (mosolyogva): Ugyan, ugyan, ez csak egy olyan szólásmondás. De tudom, mire akartok felkérni: hogy vegyem át a közoktatásügyi tárcát is, s akkor Zvulun többet tud majd a párt újjászervezésével foglalkozni. Hát rendben is van, kedden és

IRTA: AVRAHÁM TIROS
 csütörtökön 9-től 11-ig még ráérek.
HAMMER: (riadtan): Nem, nem a közoktatásról van szó, sokkal többről.
BURG: A külügyről? Hát ha kell, én vállalom.
VERMUSZ: Ennél is többről.
BURG: Talán hogy én legyek a harmadik miniszterelnök-helyettes? Rendben, három a magyarázat.
BEN-MEIR: Nem, dr. Burg. Ennél sokkal de sokkal többről.
BURG: Annál jobb. Aki sokat markol, sokat jobban.
BEN-MEIR: (nekidurálja magát): Azt javasolnánk, legyen Ön az államelnök.
BURG: Csak nincs valami bajja Návonnak?
HAMMER: Nem most, majd két év múlva, mikor a Návon kádenciája lejár.
BURG: Nem tehetem.
VERMUSZ: Miért nem?
BURG: Tiltja a törvény.
BEN-MEIR: Hol? A törvény nem ír elő korhatárt.
BURG: Nem azért. A törvény nem teszi lehetővé, hogy miniszter ugyanakkor államelnök is lehessen.
HAMMER: Mi nem úgy gondoltuk, hogy is, hanem hogy csak elnök.
BURG: Ázaj? S ki lesz akkor az autonómia-bizottság elnöke?
VERMUSZ: Sámir, a külügyi miniszter.
BURG: (lefitymálván): Valóban? De hiszen nincs humorérzéke és a Bibliából sem tud idézni, akkor meg hogyan fog tárgyalni az egyiptomiakkal? Ki lenne a belügyminiszter?
HAMMER: Hát, talán Ben-Meir.
BURG: Ó olyan remek államminiszter, minek az ilyet leváltani? Nem szép dolog. S ki lenne a valóságügyi?
VERMUSZ: Esetleg a Melámed.
BURG: Ó csak mólamed, nem rabbi. Ó legfeljebb közoktatásügyi miniszter lehet.
BEN-MEIR: Módosítani lehetne a törvényt, hogy az elnök miniszter is lehessen.
BURG: Ez az! Remek éca! Jehuda, te okos fiu vagy, Jehuda

ifju oroslán — mondja az Irás. Csakhogy nélkülem nagyon elárvalna a kormány. És mondjátok csak, ki lesz a legközelebbi Kneszet-választáson a VNP lista vezetője?
BEN-MEIR: Talán a Zvulun.
BURG: Nem, én az első helyet értenem.
BEN-MEIR: Én is.
HAMMER: Dr. Burg, ez életének nagy alkalma! Akar elnök lenni, vagy sem?
BURG: Nem akarok.
VERMUSZ: Dehát miért nem?
BURG: Mert majd ha bombázák Kirját Smonát, nekem mint elnöknek majd oda kell utaznom.
BEN-MEIR: Törvényt hozhatunk, hogy az elnöknek nem szabad Kirját Smonára utaznia.
BURG: Már a második remek éca! Nos, talán vállalom az elnökséget, de csak egy feltétellel.
HAMMER: (felpattan ültéből): S mi lenne az?
BURG: Ha biztosítanak afelelő, hogy miután letelik a két élnöki kádenciám, ismét belügyi, rendőrségi, vallásügyi és autonómia-miniszter lehetek.
 (Hammer kiugrik az ablakon, Ben-Meir elájul, Vermusz földre rogy).
BURG: (a titkárnőjéhez): Mentőkocsit telefonálni és közölni a miniszterelnöki hivattal, hogy mátol fogva én helyettesitem a közoktatásügyi minisztert is.

Vizet keresett, petroléumot talált — de semmi haszna belőle

Az oklahomai Louis Roberts már hosszú évek óta ábrándozik kies falusi házikóról, amelybe majd nyugdíjaztatása után vonul vissza. Lelt is valahol, ugyancsak Oklahomában egy elhanyagolt farmot, amit ideálisnak vélt a maga számára, éppen csak tatarozni kellett a házat és barátságosan berendezni.
 Még dolgozott, de a vikendjeit már a falusi lakban töltötte, furt, faragott. Mikor pedig eljött a 60-ik születésnapja, bezárta műhelyét, meghívta jóbarátait születésnapra és búcsúvacsorára, aztán megkezdte az előkészületeket a kiköltözéshez.
 A házikóval időközben már el készült, minden rendben volt.

csak a vizellátás nem. A vén kut már rég kiszáradt, s mert Roberts nem bízott a környéket vízzel ellátó tartályos sofőrben, aki csak hetenként egyszer fordult meg a kuncsaftjainál, szakmunkásokat hozatott, s egy új kutat furatolt.
 Amikor a furás a 60-ik méternél tartott, Roberts meghallotta, hogy a kutfurók örömrivalgásba törnek ki. Kifutott a házból, s nem akart hinni a fülének, mert a munkások ezt kiáltották: „Olaj, olaj, olajat találtunk!” Azt mondták, itt nem furnak tovább, be kell előbb vizet gálni, elég nagymennyiségű a kőolaj, hogy a furást érdemessé tegye; odébb vitték vagy 50 méterrel a furótornyot, s amikor ennél is elértek a 60 méter körüli mélységet megint ujjongani kezdtek: ezuttal földgáz tört fel a furatból.
 Roberts már meg is kezdte a szép álmok szövegetését jólétben, bőségben eltöltendő öregségéről, de az álma hamar szertefoszlott. Megnézte a ház telekkönyvi bejegyzéseit és kiderült, hogy a farmból csak annyi az övé, amennyi a föld felszínén láttható: a föld alatt fellelhető természeti kincsek birtokjogát az előrelátó volt tulajdonos fenntartotta magának.

A TEL-AVIVI MOZIK HETI MŰSORA

ALLENBY: Mászadá
BEN JEHUDA: Montenegro
CÁFON: Lili Marleen
CINEMA I: Ben Chur
CINEMA II: Intim történet
CHEN: (zárva)
DEKEL: A világ örült történelme
DRIVE IN: (1) Kilencöt ötig;
 (2) A nagy verseny
ESZTER: Megbolondítjuk a tanárokat és sikerül a vizsgánk
GÁT: Egyszerű emberek
GORDON: A nők városa
HOD: Férfivadászat
LIMOR: A repedt tükör
MAXIM: Ragyogás a fűben
MOGRABI: Túhegyen
ORLI: Evszakok változása
PÁRIS: Csodálatos örület
PEÉR: A postás kétszer csenget
PERISCOP: Páros intermezzo
SACHÁF: Excalibur
TCHÉLET: A szénbányász lánya
TEL-AVIV: Az éjszakai üldözés
TEL-AVIV MUZEUM: Kacsák

KENDE EMMI: TAJKEP

HABIMA

Október 4, vasárnap
 A kisteremben:
KIFULLASZTÁS

Mindkét pilóta ülése mögött baseballvédő maszkjára hasonlító oxigénalarc függött. Harris megszámlálhatatlanul begyakorolt mozdulattal letépte fejeéről a rádió fülhallgatóját, és az ülés támlája mögé nyult az alarcért. Megrántotta, a tartócsat engedett, és Harris az arcára tette az alarcot. Az alarcba azonkívül mikrofont is építettek. Mikor Harris levette fülhallgatóját, átkapcsolt egy szelektort, amely a feje felett levő hangszórót működtette.

Mögötte Cy Jordan hasonló mozdulatokkal ugyanezt cselekedte. Másik reflexmozdulataival Anson Harris az utasokról gondoskodott. Nyomáscsökkenés esetén az utastér oxigénellátó hálózata automatikusan kezdett működni; de óvatosságból a pilóták feje felett is elhelyeztek egy biztonsági kapcsolót.

Jobb kezével visszafogta a gázt, mind a négy hajtoműben. A gép vezérlést sebességéből.

És még jobban le kellett lassítani.

Cy Jordan kikapcsolta a figyelmeztető dudát.

Eddig automatikusan tettek minden mozdulatot. Elérkezett a megfontolt döntések ideje.

Biztonságosabb, alacsonyabb repülési szintet kellett találniuk. A jelenlegi huszonnolcezer láb magasságról körülbelül három és fél mérföldet kellett ereszkedniük sürtübb levegőrétegekbe, hogy az utasok és a személyzet oxigénalarcok nélkül is tudjon lélegezni, és életben maradjon.

Harrisnak azt kellett eldöntenie, hogy lassan vagy hirtelen, meredeken végezze az ereszkedést.

Néhány évvel ezelőtt robbanásos dekompreszió esetére egyetlen utasításuk volt a pilótáknak: azonnali bukórepülés. Azonban legalább egy esetben az utasítás végrehajtása tragikusan végződött: a gép szétzúzódott, holtan a lassu ereszkedés megmentette volna. Manapság figyelmeztetik őket: „Strukturális károsodást ellenőrizni először. Ha súlyos a károsodás, meredek ereszkedés csak ronthat rajta, ilyenkor fokozatosan kell végezni”.

De még ez az elv is tartalmazott kockázatot. Ez jelen esetben Anson Harris számára azonnal nyilvánvaló volt.

A Kettes Járat kétségtelenül strukturális károsodást szenvedett. Ezt bizonyította a hirtelen dekompreszió. Más körülmények közt Harris hátrakiült volna Cy Jordant, vizsgálja meg a károsodás mértékét, mivel azonban Demerest nem volt a helyén, Jordan maradt.

De bármilyen komoly volt is a károsodás, volt még egy, talán még inkább sürgető körülmény. A külső hőmérséklet mínusz ötven Celsius-fok volt. A béntő hideget érezve Harris arra következtetett, hogy a gép belsejében is majdnem ilyen alacsony a hőmérséklet. Ilyen hideget védtőlőtzet nélkül csak percekig bír ki az ember.

Tehát mi kockázatos kevésbé

POSTAI ELŐFIZETŐINK

FIGYELMEZ!

1981 szeptember 1-től

1 havi előfizetés az III. KELETRÉ 112.50 székelt értéktáblatával

Kérjük előfizetőinket, hogy az úsedékes összeget ezen az áron fizessék be a hónap elején. A kiadóhivata

Arthur Hailey

Repülőtér

— megfagyni vagy vállalni a gyors ereszkedést?

Harris döntött; döntésének helyességéről csak a későbbi események tanuskodhattak. Telefonon szólt Cy Jordannak.

— Figyelmeztess az utvonallal lenőrzést! Bukórepülésbe megyünk!

Ugyanabban a pillanatban Harris élesen jobbra döntötte a gépet, és kiengedte a futószerkezetet. Bukás előtt a gép megdöntötte a kettős célt volt hivatott szolgálni: egyfelől a biztonsági övek keze nem kapcsolt utasok vagy stewardessek a centrifugális erő következtében helyükön maradtak, különben a hirtelen ereszkedés a mennyezethez csapná őket; másfelől a gép eltávolodik a jelenleg használt légi folyosótól és — remélhetőleg — az alattuk levő forgalomtól.

A futómű kiengedésével újabb fékezési felületet nyertek, tovább csökkentve a gép sebességét, lehtësítve téve a meredek ereszkedést.

Harris a feje feletti hangszóróból Cy Jordan hangját hallotta.

— Veszélyhelyzet, veszélyhelyzet. Itt Trans America Kettes. Robbanásos dekompreszió. Bukórepülés, bukórepülés.

Harris egészen előretolta a vezérlőkart. Hátraordított Jordannak.

— Tízest kérj!
— Tízezer láb magasságot kérvünk — tette hozzá az előbbiekhöz Jordan.

Harris S-O-S adásra, hetvenhetesre állította a radarjelzőt. Ettől kezdve a földi központok megfigyelőnyőin kettős „célpont” mutatta azonoságukat és veszélyhelyzetüket.

Sebesen ereszkedtek: az altímetér úgy pörgött, mint egy megvadult óramutató... Huszonhatezer láb... huszonhárom... A műszerek percenként nyolcezer láb ereszkedési sebességet mutatnak... A fűs hangszóróból a Toronto Utvonall-ellenőrző Központ jelentkezett... — Alul minden magasság szabad. Jelezzék szándékukat, ha végeztek. Segítünk... Harris bevégezte a kanyart, és egyenesen ereszkedett... Nincs idő a hideggel törődni; ha elég gyorsan sikerül megfelelő magasságba ereszkedni, az a túlélést jelentheti, ha közben a gép nem esik darabjaira... Harris máris észrevette, hogy baj van a kormány- és emelőszerkezettel; a kormánymozgás merev; az automatikus iránykiegvenlítő nem működik... Huszonegyezer láb... husz... tizenkilenc... A kormányberendezés működéséből érezni lehetett, hogy a farokrészben okozott kárt a robbanás; hogy milyen mértékben, az alig egy percen belül kiderül, mikor egyenesbe kell hoznia a gépet. Az lesz a legfeszültebb pillanat. Ha akkor bármilyen kritikus mozzanat jelentkezik, tovább zuhannak. Harris örült volna, ha a jobb oldali ülésből kaphat egy kis segítséget, de már túl késő volt ahhoz, hogy Cy Jordan helyet cseréljen. Mellesteg a második tisztra a jelenlegi helyen volt szükség: a szlőzőnyilásokat lezárni, a fűtést maximumra állítani, figyelni az üzemanyag-veze-

tékek esetleges károsodására vagy a tüzelésre... Tizenöcczer láb... tizenhét... Tizenöcczezer láb... Harris be akarta fejezni a bukórepülést, remélve, hogy tizezernél vízszintesre állít hatja a gépet... Elhagyták a tizenöcczezer... tizenöccze... Ki a bukásból, most!

A kormányberendezés nehezen bír, de reagált... Harris erősen hátrahúzta a kormányrudat. A zuhanás iver laposodni kezdett, a kormányfelületek tartottak, a gép engedelmeskedett... tizenöcczezer... tíz és fél... tíz!

Vízszintesek vannak! Eddig minden összeállt. Itt már légzésre, életben maradásra alkalmas a levegő, nincs szükség külön oxigénre. A külső hőmérséklet hőmérője mínusz öt fokot mutatott; ez is hideg, de nem olyan gyilkos hideg, mint az előbbi magasságban.

A bukórepülés időtartama két és fél perc volt.

Megelevenedtek a felső hangszórók.

— Trans America Kettes, itt Toronto Központ. Hogy vannak? Cy Jordan igazolta a vételt, Harris közbeavatott.

— Magasság tizezer, visszatérés kettő-hetes-nulla irányba. Robbanás következtében strukturális károsodást szenvedtünk, mérteke ismeretlen. Helyzetjelentést kérünk időjárásról és kifutópályáról. Toronto, Detroit Metropolitan és Lincoln vonatkozásban. — Harris máris képet alkotott magában azokról a repülőterekről, amelyek elég nagyok a Boeing 707-es befogadására, és biztosíthatják a különleges szállási feltételeket, melyekre szüksége lesz.

Vernon Demerest kapaszkodott a pilótáulke kiszakadt ajtajának a keretébe. Gyorsan belépett, és elfoglalta helyét a jobb oldali ülésben.

— Hiányoztál — mondta Harris.
— Vezethető a gép?
Harris bólintott.

— Talán lesz olyan szerencsénk, hogy nem válik le a farokrész. — Beszámolt az iránykiegvenlítő és a kormányberendezés hibájáról. — Mi az, mégis elpukkantottak valamit ott hátul?
— Átkozott nagy lyukat csinált az a valami. De nem álltam oda megmérni, hogy mekkorát. Mind a ketten tudták, hogy ez a könnyed modor csak látszat. Harris még mindig a gép kiegyensúlyozásán dolgozott, a megfelelő magasság és irány elérésére törekedve.

— Jó volt az a terv, Vernon mondta tapintatosan Harris. — Sikerülhetett volna, de nem sikerült. — Demerest a második tiszthez fordult. — Menj hátra a turistákhoz. Mérd fel a kárt, és jelentkezz telefonon. Aztán tégy meg minden lehetőt az embereikért. Tudunk kell a sérültek számát, és hogy mennyire súlyos a sérülésük.

— Először engedte át magát a gyötrelmes gondolatnak.
— És tud meg, mi van Gwennel.
Toronto Központból beérkezett az Anson Harris által kért repülőtéri jelentés: Toronto repülőtere még mindig zárva; vastag

hó- és hótorlaszok minden kifutón. Detroit Metropolitan nem fogad gépeket, de kényszerleállítás esetére lehoékéztetik a bal hármas kifutópályát; öt-hat hüvelyknyi, egyenes horétegg borítja, alatta jég. Látási viszonyok: hatszáz láb, hófúvásban. Lincoln International összes kifutója megtisztítva, használható állapotban; a három-nullás ideiglenesen lezárva, torlasz miatt. Látási viszonyok: egy mérföld; haramincsomó sebességű északnyugati szél, szellőkésekkel.

— Nem szándékozom kifolyatni az üzemanyagot — mondta Harris Demerestnek.

Demerest helyeslően bólintott. Feltéve, hogy ellenőrzés alatt képek tartani a gépet, nehéz és bonyolult lesz landolniuk a nagy mennyiségű üzemanyag-rakomány miatt, amelynek normális körülmények között Rómáig kellett volna kitartania. Viszont jelelgei helyzetükben még nagyobb kockázatot jelentene az üzemanyag-felesleg kifolytatása. A farokrészben történt robbanás nyomán esetleg rövidzárlat keletkezhetett vagy szikrák okozhatnak az egymáshoz dörzsölődő, széttronsolt fémrészek. Ha repülés közben üzemanyagot folytatnak ki, egyetlen szikra is elég, hogy lángba borítsa a gépet. A kapitányok ésszerűbbnek találták a tüzelvény elkerülését, és vállalták a körülményes landolást.

De ez a döntés azt is jelentette, hogy csak végszükség esetén próbálhatnak landolni a legközelebbi nagy repülőtérre, Detroitban. Nagy sulyuk miatt gyors landolást kell végrehajtaniok, és szükségük lesz a kifutópályára teljes hosszára az utolsó láb meg az utolsó csepp fékezőerőre. A bal hármas kifutót — a leghosszabbat, amelyet a detroiti Metropolitan használhatnának — hóval borított jégreteg fedte, s ez jelen körülmények közt a legrosszabb kombináció.

Ugyanakkor a leszállási helytől függetlenül is létezett egy ismeretlen tényező: az, hogy mennyire kezelhető a gép; nem tudták, milyen mértékben károsodott az automata iránykiegvenlítő és a kormányberendezés.

A legbiztosabb landolási lehetőség a Lincoln International nyújtotta. De a Lincoln elérése legalább egyórás repülést kívánt. Jelenlegi kétszázötven csomónyi sebességük sokkal kisebb volt a robbanás előttiél, és Anson Harris nem növelte a sebességet, remélve, hogy ezzel elejt veszi a gép további károsodásának. Sajnos másképp nem tehet, még ha hátrányuk is származik belőle. Tizezer láb magasan repültek, a viharzóna légörvényei erősen dobálták a gépet, nem úgy, mint a korábbi nagy magasságok nyugodt légtömegei.

A döntő kérdés az volt: képesek-e még egy óra hosszat levegőben maradni?
Mindannak ellenére, ami történt, alig öt perc telt el a dekompresziót kiváltó robbanás óta.

Megint az utvonall-ellenőrzés jelentkezett.

— Trans America Kettes, közzélik szándékait.
Vernon Demerest válaszolt a

hívásra, egyenes utvonalat kért Detroit irányába, míg felméri a károsodást. Landolási szándékait — legyen az a Detroit Metropolitan vagy más hely — néhány percen belül közölni fogják.

— Vétel, Trans America Kettes. Detroit értesítve, hóékéktisztítják a bal hármas. Ellenkező értelmű utasításig készek a kényszerleszállás fogadására.

Megszólt a telefon csengője. Demerest válaszolt; Cy Jordan beszélt, a gép hátsó részéből, megpróbálva tulkiabálni a szélzugását.

— Kapitány, nagy rés van itt hátul, kábé hat láb szélességben, a hátsó ajtó mögött. A konyha és a mellékhelyiségek körül szint minden romokban. De amennyire meg tudom ítélni, nem esik szét semmi. A kormányerősítő porrá ment, de a hozzá tartozó kábelek okéban látszanak.

— Mi van a kormánylapokkal? Látsz valamit?

— Ugy néz ki, behorpadt az iránykiegvenlítő burkolata, ettől ragadhatott be. Ezenkívül néhány lyuk és csunya horpadás látszik, gondolom, a hátrarepülő tárgyak okozták. De nem lazult meg semmi, láthatóan legalábbis nem. Mondhatnám, nagyrészt kiment a robbanás ereje.

Ezzel a hatással nem számolt D. O. Guerrero. Bután melléfgott, elejtől kezdve. A robbanást is elügyetlenkedte.

Legnagyobb hibája az volt, hogy nem jött rá a legfőbb dologra: a repülőgép belseje és a külső atmoszféra közti légnyomáskülönbség miatt a robbanás erejének nagy része egyből szétfolyt, amint rés keletkezett a gép burkolatán. Arra sem gondolt, milyen masszívra építik a modern jetekeket. Egy utasszállító jet mechanikai rendszereit megkettőzik, úgyhogy egyetlen szerkezeti hiba vagy károsodás nem okozhatja az egész pusztulását. Bombával meg lehet semmisíteni egy repülőgépet, de csak akkor, ha a bomba — véletlenül vagy terv szerint — a gép valamelyik sebezhető pontján robban. Guerrero ilyen tervet nem készített.

— Kibirunk még egy órát a levegőben? — kérdezte Cy Jordant Demerest.

— Azt hiszem, a gép kibírja. Az utasokban nem vagyok biztosos.

— Hány sérült van?
— Még nem tudom. Először a gépet ellenőriztem, ahogy mondtad. De úgy látom, rosszul állnak a dolgok.

— Maradj ott, ameddig szükség van rád — rendelkezett Demerest. — Tégy, amit lehet. — Tétovázolt, mert rettegett a választól, de megkérdezte: — Gwennből láttál valamit?

Még mindig nem tudta kirepítette-e vagy sem Gwent a gépből a robbanás ereje. Másokkal a multban megessett már ilyesmi, stewardesseket is beleértve, akik közel álltak a robbanásos dekompreszió helyéhez. De még ha ez nem is történt meg vele, Gwent volt a legközelebb a felrobban bombához.

A HITACHDUT OLÉJ HUNGÁRIA

PETACH-TIKVA

Oktober 21-én, szerdán reggel 7 órától — Tel-Aviv, R. Gán, Bené-Brák, Petach Tikva érintéssel — megismételjük nagyszabású szukoti kirándulásunkat: cseppkőbarlang, Nyugati Fal, Olafák hegye, Jád Vsem (új emlékkiállítás) Az egyetlen kirándulás: Leichter Eil szakaszi szórakoztató vezetésevel! A kirándulást magyar és héber nyelven magyarázzuk! Számozott turistabusz! 140 sekelet! (az árban belépő a barlangba). Tűvétel: Petch Tikva: Klein Laciná (Möhlner u. 11. T. 912-755) Tel-Avivban; Leichter Eil fogadja Önt az Aluf magyar espressóban! (Alenby ut negyvennyolc. —T.) Aki előbb jön, előbb ül. Felfogadás: (kérjük jegyezze fel) vasárnap, kedd é. e. 11-12 — hétfő, szerda 4.30-5.30!

MA ESTE A TÉVÉ-BEN

VASÁRNAP

- 17.30: KIS LAK A PRÉRIN — „Szerelmi történet” — (I. rész)
- 18.15: Az úr uttörői
- 18.32: Sháil meséi
- 20.00: RÖVID HIREK
- 20.03: „SZÜLŐFLÖDEM” — Levezeti: Méir Sálév
- 20.55: BALESETMEGELŐZÉS
- 21.00: MÁBÁT HIRMAGAZIN
- 21.30: „A KOCSINI REGE” — Dokumentumfilm az India távolos részében élő zsidókról, életükről és szokásaikról.
- 22.00: LOU GRANT — „Kiadó lakás”
- 22.50: „PÁRBESZÉD” — Cvi Goren beszélget Gary Bertini karmesterrel
- 23.20: BENSON — „Tusok”
- 23.45: Egy mondat a Szentírásból. HIREK

- ISKOLATÉVE
- 8.15: Helen Keller élete
 - 8.40: Számtan a 6. osztálynak
 - 9.10: Geometria az 5. oszt.-nak
 - 9.25: Arab nyelvről
 - 9.40: Óvodásoknak
 - 10.10: Angol a 6. oszt.-nak
 - 10.30: Könyvrészlet
 - 10.55: Angol a 10. oszt.-nak
 - 11.20: Földrajz az 5-6 oszt.-nak
 - 11.50: Angol a 9. oszt.-nak
 - 12.15: Angol a 8. oszt.-nak
 - 12.40: Biológia a 9-12 oszt.-nak
 - 13.10: Történelem
 - 14.00: Ifjúsági magazin
 - 15.00: SZABADEGYETEM
 - 16.00: Rajzfilm
 - 16.30: Az elefánt-fiú
 - 17.00: Thomas: „Mignon” című operája

RÁDIO

1981. október 4. vasárnap
5742. Tisri 6.

- I. MŰSOR
- 7.07: Reggeli koncert, 11.15: Elemistáknak, 12.05: Kamarazene, 13.00: Könyv és klasszikus, 14.10: Gyerekeknek, 15.25: Közelkeleti magazin, 16.05: Vasárnapi zene, 17.35: Oléknak, 20.05: Szabadegyetem, 20.35: Kamara hangverseny, 23.00: Játékok, — 0.10: Hangok a messzeségből, — 1.10: Hátkvá.

- II. MŰSOR
- 8.10: Reggeli zenés magazin — 12.05: Dolgozóknak, — 12.30: Sport, 14.10: Szórakoztató műsor, 16.10: Telefon a stúdióval, 17.10: Innen-onnan, 18.07: Valósággyi magazin, 19.45: Sport, 20.10: Keleti dallamok, 21.05: Fuvósenekarok, — 22.05: Irodalom, 23.05: Művészeti magazin, 1.10: Hátkvá.

- A HADESEREG RÁDIOJA
- 9.05: Eppen most, 11.05: Mint egykor, 12.05: Izraeli nyár, — 14.05: Kettőtől négyig, 16.05: Délután négykor, 18.05: Sport, 19.05: Modern muzsika, 20.05: Dalparádé, 22.05: Könyv és klasszikus, 23.05: Rádióvita, — 0.05: Ejjeli madarak, 2.05: Tarka műsor reggel 6 óráig.

אהרתו של הנשיא ריגן

נשיא ארה"ב רונלד ריגן הוזמן בסוף השבוע באופן חריג למשען את ישראל, כאשר הצהיר במסיבת-עיתונאים, שלוש מדינות וזה אין זכות להגות את מדינת-היהודים של ארה"ב. אמנם לא הוזמן הנשיא את ישראל בשמחה אך גם ההתנחלות הפוליטית של המינים ביותר השתללו להבין מהו שהם דובר בישראל.

אהרתו של הנשיא האמריקני השמחה באהור"מה, כאשר ישראל נכונה ככה, לי מעשה מהמשך ניהולה של המערכת נגד עיסוקת-הנשק האמריקנית-הסעודית בענין מטוסי-הביקור, ואולם קודם לכן התנהג ראש הממשלה, מר בנין יחד עם שוריו הקרובים, לומר שיש פול בהתחייבותה בפרשה זו. לישראל זכות מלאה כמובן להתנגד ל-עיסוקה זו מה גם שהיא באמת מסכנת את האמנויות הביטחוניים הבסיסיים שלה. ה"שאלה היא רק, היכן וכיצד להגות את ה"מערכת נגד הנשק. אין אנו יכולים לה"הרשות לעצמנו להסתרן באופן בהירוביתו הנאמנה היחידה, אצרות-הברית, אלוני ניהולו את המערכת בצורות הדיופלוטטיים ולא מ"על דפי העיתונות. היינו אילו גם ניכשלים לכוחנת השגת המטרה, אך לא היינו גורמים לכנסת המועד ככהונתם. של ראשי ה"אדמיניסטרציה בארה"ב.

REAGAN ELNÖK FIGYELMEZTETÉSE

Ronald Reagan amerikai elnök a hét végén világos, félreértethetetlen figyelmeztetést intézett Izrael címére, amikor egy sajtóértekezleten kijelentette, hogy semmilyen külsőszágnak nincs jogában beleszólni az amerikai külpolitikai vonalvezetésbe. Jöhetnek az amerikai elnök nem említtette országunkat név szerint, a legtájékoztalanabb „politikai eszemő” is tudta, hogy kire céloz.

Reagan figyelmeztetése kissé késve hangzott el, amikor Izrael gyakorlatilag már feladta a harcot és visszavonult a kampányvezetésétől az AWACS-gépek ügyében. Ezt megelőzően azonban, Begin miniszterelnök és az izraeli külpolitikai apparátus más tagjai úgy viselkedtek ebben a kérdésben, mint az elefánt a porcelánüzletben.

Izraelnek természetesen jogában áll ellenezni az ügyletet, annál is inkább, mert az kétségkívül árt az ország alapvető biztonsági érdekeinek, a kérdés azonban az, hogy hol és milyen módon kell ezt a tevékenységet kifejezni. Nem engedhetjük meg magunknak azt a luxust, hogy magunkra haragítsuk egyetlen hű szövetségesünket és támogatóinkat, az Egyesült Államokat. Ha a kampányt diplomáciai úton és nem a sajtó hasábjain vezetjük, talán ugyanúgy kudarcot vallottunk volna, de nem vontuk volna magunkra az amerikai adminisztráció vezetését. Legalábbis az ő szempontjából jogos haragját.

Elfogták a haifai gyermekgyilkosság gyanúsítottját

A haifai rendőrség a legteljesebb titoktartás mellett folytatja egy helyi lakos kihallgatását, akit azért tartóztattak le, mert erőlköztelenkedett egy kirját-cháji kislánnyal, de kihallgatása során az a gyanu merült fel, hogy ő ölte meg három héttel ezelőtt a 12 éves Jisraél Nollmann. Mint emlékeztetés, a kislány holttestét bokrok között találták meg és megállapítást nyert, hogy szexuális merénylet áldozata volt.

HÁROM ÚJ TELEPÜLÉS A JORDÁN VÖLGYÉBEN

Rövidesen három új települést létesítenek a Jordán-völgyében, mégpedig a Jordán folyó és a vele párhuzamos biztonsági kerítés között. Micháel Dekel földművelésügyi miniszter, aki ezt a napokban bejelentette, elmondotta, hogy a három új település árgámán és Mochólá szövetségi falvak között létesül. Az egyik település a Hápoel Hámizráchi közösségi falva lesz, a másik az egyesült kibucmozgalmak kibucsa, a harmadik pedig az Ichud Chákláj közösségi falva. Az alminiszter hozzá tette, hogy a település végleges időpontját még nem állapították meg.

REAGAN ELNÖK FIGYELMEZTET:

«Senki sem avatkozhat külpolitikánk vezetésébe!»

Az amerikai elnököt megharagította Izrael beavatkozása az AWACS-ügyletbe

Washington (LT). — Ronald Reagan amerikai elnök a hét végén világos célzás formájában figyelmeztetést intézett Izrael címére, hogy ne avatkozzék többé az amerikai közéletben folyó vitába a Szaudiának szánt AWACS-gépek ügyében.

Reagan elnök az ezzel kapcsolatos sajtóértekezleten szószerint ezt mondotta:

— Nem tartozik külállamok hatáskörébe, hogy az amerikai külpolitikát vezessék. Az Egyesült Államok maga fogja eldönteni, hogy melyek az érdekei, és milyen lépések felelnek meg azoknak.

Az elnök, aki előre megcsövegezett közleményt olvasott fel, hangsúlyozta a továbbiakban, hogy objektív megfontolások készítettek az adminisztrációt arra az elhatározásra, hogy eladja a kémrepülőgépeket Szaudiának. Azt is kiemelte, hogy ez az ügylet — véleménye szerint — nem sérti Izrael érdekeit, amelyek a kormányzat figyelembe vett a határozathozatal során. Ellenkezőleg, a kémrepülőgépek eladása Szaudiának, fokozza az egész Közel-Kelet, és így Izrael biztonságát is.

Egy kérdésre válaszolva, az elnök kissé enyhítette „avatatlan beavatkozással” kapcsolatos kijelentését és azt mondotta, hogy

sem állt szándékában sértő megjegyzést tenni. Hozzáfűzte, hogy a külföldi kormányoknak nem kell olyan benyomást szerezniük, mintha az Egyesült Államok túlzott mértékben befolyásolva lenne általuk. Azt is hangoztatta,

REAGAN
Nagy erőfeszítések...

hogy tárgyalásai Szádát elnökkel és Begin miniszterelnökkel sikeresek voltak és hogy elvi megállapodásra került sor Izraelnek az amerikai stratégiába való bekapcsolása terén.

Az elnök a továbbiakban kifejtette a Perzsa-öböllel kapcsolatos doktrínáját és félreérthetetlen

szavakkal hangsúlyozta, hogy az Egyesült Államok nem enged meg annak megismétlődését, ami Iránban történt. Nem volt hajlandó azonban részletezni, hogy milyen lépéseket foganatosít az adminisztráció szükség esetén. Véleménye szerint elődje, Carter (akit szintén nem említett név szerint) rövidlátó politikát folytatott Irán ügyében, és ezért az Egyesült Államoknak kell viselnie a történelmi felelősséget.

— Nem szemléljük többé passzíván az eseményeket — mondta Reagan. — Ha valaki erőszakkal meg akarja kaparintani Szaudiát és az OPEC más tagállamainak kőolaját, amely a nyugati ipar kerekét mozgatja, akkor kénytelenek leszünk cselekedni.

Politikai megfigyelők feltételezése szerint, az elnök a közeli napokban precedens nélküli nyomatást készíthet annak érdekében, hogy meggyőzze az ügylet ellenző szenátorokat. A Kongresszus alsóházában nagy többségben vannak az ügylet ellenzői, és így Reagan most minden energiáját a szenátusra összpontosítja. Az amerikai alkotmány értelmében, az ügyletet csak akkor lehet elvetni, ha a Kongresszus mindkét házában többség alakul ki ellene.

Fogollycsere Kelet és Nyugat között

Szabadlábra helyezték Willy Brandt volt kabinetfőnökét

Az „ügyletben” résztvesz Dánia és Franciaország is

Csütörtökön este 9 óra körül fogollycsere zajlott le Nyugat-és Kelet-Németország között. A fogollycsere keretében szabadlábra került Günther Guillaume 54 éves keletnémet mesterkém, aki annakidején Willy Brandt volt kancellár kabinetfőnöke volt, s aki miatt Brandt kénytelen volt lemondani magas tisztségéről. Guillaume-ot, aki hét évet töltött nyugatnémet börtönben, este 9 órakor csukott fekete kocsi szállításra szállították át Kelet-Berlinbe.

A nagyszabású fogollycsere egyes részleteit még nem hozták nyilvánosságra. Csak annyit tudnak, hogy abban Franciaország, valamint Dánia is részt vesz. Lehetségesnek tartják, hogy a bonni hatóságok ma közlik, hány nyugatnémet polgárt engedtek

ki a keletiek Guillaume fejében.

Sajtójelentések szerint, a fogollycsere keretében olyan keletnémet, valamint szovjet kémeket is visszaadtak, akik francia, holland és dán börtönökben töltik büntetésüket. Dél-Afrika a maga részéről megígérte, hogy szabadlábra helyezi Alexej Kozlovot, az ott börtönben tartott KGB-tisztet, de az utolsó pillanatban állítólag visszalépett. Egyes verziók szerint a délafrikai kormány a nyugatnémet sajtó indiszkrécióját vette zokon, míg más források úgy tudják, hogy Dél-Afrika azért nem adja vissza Kozlovot, mert cserébe Anatolij Cserasznszki szabadonbocsátását követeli a Szovjetuniótól.

A bonni hatóságok hozzájárultak a 34 éves Renate Lutze szabadonbocsátásához is, aki titkárnő volt a nyugatnémet hadügyminisztériumban. Franciaország szabadlábra helyezi Bernhardt Zorn volt keletnémet mesterkém, aki katonai objektumokat fényképezett Párizs közelében. Mindezek fejében Kelet-Németország, hír szerint, kitoloncol 34 „kémgyanus” nyugatnémet polgárt. Állítólag ahhoz is hozzájárult a Kelet-berlini kormány, hogy bizonyos számú — egyes verziók szerint 3000 — polgárnak lehetővé tegye, hogy a családegyesítési akció keretében Nyugatra utazhasson végleges letelepedésre. Kelet-német források

azonban „erősen túlzottnak” minősítették ezt a számot. A család egyesítésé lehetővé tétele fejében a nyugatnémet kormány 75 millió márka összegű váltságdíjat fizet Pankownak.

Günther Guillaume, mint emlékeztetés, Willy Brandt legközelebbi munkatársa volt nyolc évvel ezelőtt s ebben a minőségben számos hadititkot hozott megbízói tudomására. Amikor a botrány kikapott, Willy Brandt, aki jelenleg a Szocialista Internacionálé elnöke, magára vállalta a felelősséget és lemondott kancellári tisztségéről. Guillaume-ot 13 évi fegyházbüntetésre ítélték, amiből hetet ült le. Vele együtt tartóztatták feleségét is, akit nyolc évre ítélték, de ez év márciusában, egy más „ügylet” keretében, szabadlábra helyezték. Hét évvel kémtevékenységük felfedezése után a Guillaume-házaspár csütörtök este ismét találkozott, első alkalommal — ezúttal annak az országnak a fővárosában, amelynek megbízásából kémkedtek.

ÚJ IGAGZATÓ AZ IZRAEL MUZEUM ÉLÉN

Dr. Martin Weilt, aki 1974 óta az Izrael Múzeum főkezelője, a Múzeum igazgatójának nevezték ki. Ez az első eset a patinás fővárosi múzeum történetében, hogy a dolgozók köréből került igazgató a Múzeum élére.

Dr. Martin Weil a jeruzsálemi egyetem művészettörténeti fakultása első végzettjeinek egyike és művészettörténelemből doktorált. 1965-ben csatlakozott az Izrael Múzeum dolgozóhoz és azóta különféle feladatokat töltött be.

A NAGYVILÁGBÓL

ÖNKISZOLGÁLÁS

Francois Mitterrand francia államelnök amnesztiát adott önmagának. 1979 júliusában a francia Szocialista Párt „Radio-Riposte” címen kalóz-adóállomást létesített, hogy tiltakozzon a hivatalos rádióhatóság egyszemélyes kormánypárti magatartása ellen. Ez azonban törvényszegés volt, és Francois Mitterrandot, valamint a párt több más vezetőjét felfüggesztéssel egy évi börtönre ítélték. Ez év májusában Mitterrand hatalomra jutott, s most államelnökként általános amnesztiában részesítette pártíveit és önmagát.

Self-service...

REJTÉLY

BÉCS. — Európa népeinek bizonyult történetére jellemző az új bécsi amerikai nagykövetség Theodore E. Cummings (73) esete. Hivatala átvételekor Cummings közölte a vendéglátó országgal, hogy ő Ausztriában született egy Brezani nevű helységben. Az érdeklődésre ráharapott a sajtó, de hiába keresték Ausztria térképén ezt a községet. Az amerikai követség kérdésekre közölte, hogy a helység az egykori Osztrák-Magyar Monarchia területén fekszik. A szakemberek munkához láttak és felfedezték a községet, amely az évtizedek során többször váltott gazdát. Jelenleg a Szovjetunióban található Bereszanyi néven.

ÖNMEGZÉS

WASHINGTON. — Az Egyesült Államokban tíz éven keresztül rendszeresen csökkent a kábítószer-fogyasztók száma, ezzel párhuzamosan a halálos esetek is, amelyek a heroin-fogyasztásból adódtak. A legújabb statisztikák szerint azonban ismét növekedésben van az önmegzések száma. Elsősorban az északkeleti nagy metropolisokban, ahol váratlanul felszokott a heroin okozta halálos esetek száma. A szakosított klinikák megteltek páciensekkel és a rendőrség felfedezte, hogy nagymennyiségű „tiszt” heroinot hoztak forgalomba a kábítószerkereskedők. Washingtonban ebben az esztendőben 72 ember lelte halálát heroin-megzésben, 1970 óta nem volt ennyire áldozat. New-Yorkban négyezerre növekedett a heroin miatti elhalálozások száma. A városban 172 ezer kábítószer-élvezőt tartanak számon.

„JOGALLAM”

PEKING. — A kínai hatóságok teljes propaganda-apparátussal hangoztatják, hogy a maoista diktatura felszámolásával vezetik a jogállamot. Kiderült azonban, hogy a majdnem egy-

milliárd lakosu Kinának négyezer nyolcszáz ügyvédje van csupán és kétszázezer törvényszéki alkalmazottja, mert az utóbbi évtizedben nem működtek a jogi fakultások. A kulturforradalom után beszűntették ezt a tantárgyat. A kormány által javasolt megoldás: a hadsereg 57 ezer tisztjét képezzék ki jogásznak.

ROSSZ EMLÉKEK

PUEBLO. — Az amerikai Colorado államban levő Pueblo városban renghagyó kiállítás rendeztek egy elhagyott katonai táborban: kiállították a német náci propaganda háromszáz festményét. A Harmadik Birodalom udvari festőinek az „alkotásai” láthatók itt: Hitler, a világhódító szerepében, Himmler ragyogó uniformisában és a fasizmus más vezetői. Ideálizált harci jelenetek sokasága tarkítja a kiállítást. A képeket a háború végén egy sósóban elrejtve találták az amerikai hatóságok és lefoglalták azokat. Most első ízben állították ki az elég rossz állapotban lévő festményeket, s a látogatók javarésze a háborúban résztvevő amerikai veterán.

ÜZLETI FOGÁS

DETROIT. — A General Motors, Amerika legnagyobb autógyártó vállalata, amely az elmúlt esztendőben 762 millió dollárt fizetett rá az üzletre, nemcsak az autók elhelyezése miatt van gondban. A vállalatnak többszáz eladó lakása van, amelyekkel nem tud mit kezdeni. Ezeket azokatól az alkalmazottaktól vette meg, akiket kénytelen volt más városokba áthelyezni, s a lakások nyakán maradtak. A gazdasági gondokkal küzdő vállalat úgy próbál bevételt szerezni a lakásokra, hogy minden vásárlónak ajándékozz egy autót. Az ötszobás lakás Detroitban 122 ezer dollárba kerül, ehhez járul egy Chevrolet Cavalier luxuskocsi. Ez az autó az üzletben 9500 dollárba kerül.

Azt beszélik...

KI KAPJA A VÉRÉT?

A Magén Dávid Ádom az ünnep előtt nagyszabású véradó kampányt bonyolított le. Ország-szerre 1500 adag vért adtak az emberek — köztük néhány ismert személyiség.

A véradók között volt Pnina Rosenblum, az ország legnépszerűbb manökenje, akit cimlapphotóiról mindenki ismer Izraelben. Egy ország gyönyörködik a szépségében.

Most az a nagy talány Magén Dávid Ádom-körökben, hogy ki kapja meg Pnina Rosenblum vért?

ALEX ANSKY KITÜNTETÉSE

A Hadsereg Rádiója évek óta kitünteti legsikeresebb munkatársait. Ujév alkalmából osztják ki a jó munkát elismerő kitüntéseket. Ezúttal Alex Ansky, a

reggel 7 órakor sugárzott politikai és társadalmi magazin népszerű műsorkezelője kapta a kitüntetést.

Az ország egyik legnépszerűbb rádiója, méltán tüntették ki. A másik kitüntetett Smuel Nechustán, aki szerkesztőként vesz részt az adó néhány műsorának előkészítésében.

ÚJ KELET

67770 Tel-Aviv, Hárákevet 52
FÜGGETLEN NAPILAP
Telefon: 330011

Főszerkesztő:
S. HIMMELFARB

A szerkesztőség nem felel a hirdetések tartalmáért. — Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.